

ЄПІСКОП В. ЛОСТЕН ПРОСИТЬ КОНГРЕС ПІДТРИМАТИ УКЦ В УКРАЇНІ

Владика В. Лостен з конгресменом К. Коксом з Каліфорнії, який веде акцію писання листів до М. Горбачова в Конгресі за легалізацію УКЦеркви в Україні.

Стемфорд, Конн. — Єпископ Василь Лостен вислав листи до всіх членів американського Конгресу з закликом підтримати змагання Української Католицької Церкви в ССРС. Пишучи в імені українських католицьких єпископів в ЗСА, Владика Лостен просить членів Конгресу вислати листи до Михайла Горбачова ще перед 31-им жовтнем ц.р., закликаючи негайно повернути права Української Католицької Церкви в ССРС.

Це прохання єпископа Лостена, зв'язане із планами відвідати генерального секретаря у Папи Павла Івана II в листопаді цього року. Це буде вперше в історії, що советський чиновник відвідає найвищого провідника Католицької Церкви.

Знаючи, що доля католиків в ССРС є для Папи дуже важливою і від неї залежать далішні стосунки поміж Ватиканом і ССРС, Єпископ Лостен вважає, що підтримка в цьому напрямі членів американського Конгресу є дуже важливою, тим більше, що ЗСА завжди допомагали стремлінням свободи для Української Като-

лицької Церкви в ССРС. Єпископ Лостен просить членів Конгресу копію листів до Горбачова вислати на адресу Ватикану, а рівночасно звертатися до всіх вірних УКЦ в ЗСА писати і телефонувати до своїх конгресменів та сенаторів з проханням виготовлення такого листа до Горбачова.

Крім цього звернення Владика Лостена до членів американського Конгресу, українські єпископи в ЗСА виготовили окремого листа до Державного секретаря Джеймса Бейкера з проханням піднести справу легалізації Католицької Церкви у зустрічі із міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СУЧАСНУ УКРАЇНУ

Вотервліт, Н.Й. (І.Д.). — Інж. М. Свідерський подає найновіші інформації про сучасний стан в Україні і покаже відеокасету з України в середу, 4-го жовтня ц.р. в год. 7:30 в Українському Клубі у Вотервліті. Запрошується все українське громадянство.

СТВОРЕНО КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ

Харків (ПС УГС). — Тут створено комітет для відродження професійної української національної армії. Комітет очолює майор советської армії Недзінський, який також є членом УГС і входить до правління харківської регіональної організації Народного Руху України за Перебудову.

До складу комітету ввійшли також два підполковники у відставці, два викладачі вищих військових шкіл і два армійські офіцери. Члени комітету збирають підписи під зверненням, у якому закликають створювати національні збройні сили на професійній основі.

В МОСКВІ ПОБИЛИ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛІКІВ

Москва. — У вівторок, 19-го вересня ц.р., вірних УКЦеркви, що продовжували голодовку демонстрацію на Арбаті в Москві, затримала міліція. Їх заборили до 122-го відділення міліції і там жорстоко побили. Однак вірні продовжують голодовку демонстрацію за узагодження УКЦеркви біля готелю „Москва“.

Почастішали також випадки побиття активістів НРУП та членів різних неформальних організацій. Наприклад, у Хмельницькому на початку вересня затримали членів УГС Д. Бігуса і В. Рибаків, їх обшукали, вилучили документи УГС, а 17-го вересня обох їх жорстоко побили невідомі в

цивільному, погрожуючи в імені КГБ.

Під гаслом боротьби зі злочинністю в Одесі 5-го вересня відбулась пресова конференція, організована начальником КГБ Одеської області Каліновичем, головою обласного виконавчого комітету Л. Печеровим, обласним прокурором В. Дацюком та заступником начальника управління внутрішніх справ С. Подліне-вим. Обласна газета, „Зоря Комунізму“ з 7-го вересня опублікувала репортаж з цієї пресої конференції. В репортажі сказано, що тепер почнуть вживати посилені заходи боротьби з екстремістами, особливо з членами УГС.

Сенат відкинув статус переслідуваних українським вірним

Вашінгтон. — У цілковитій зміні попереднього рішення, яке прийняв цілий Конгрес, що члени УК і УП Церков в ССРС є переслідувані і тому разом із советськими жиди, членами євангелістських церков і деякими в'єтнамцями можуть бути прийняті до ЗСА як втікачі, сенатори Френк Лотенберг і Едвард Кеннеді внесли тепер у Сенат поправку, якою членів Українських Церков виключають із цієї категорії.

Поправку прийняли у Сенаті більшістю голосів рівно в два місяці після того, як цей самий сенатор Ф. Лотенберг з Нью Джерзі заініціював внесок, в якому були

включені українські вірні і цей внесок прийнято. Теперішній додаток хоча каже, що генеральний прокуратор може встановити також інші групи, які мають право вносити подання про прийняття до ЗСА, але тільки якщо він ризикне, що вони були переслідувані і тоді тут можуть бути брали під увагу члени Українських Церков з ССРС.

Попередній додаток до закону про державну закордонну допомогу, який прийнято 20-го липня ц.р. і який включав українців католиків і православних, досі завис у дебатах між Сенатом і Палатою Репрезентантів, але з інших причин. Новий додаток, який перейшов більшістю голосів 20-го вересня під ч. 803 є додатком до закону про заграничну допомогу ч. 2939. Новий додаток ч. 803 змінює настанову уряду ЗСА, що українські католики і православні в ССРС є переслідувані і що вони мають право на легалізацію їхніх Церков. Дня 13-го липня ц.р. Палата Репрезентантів 358 голосами проти 44 рішила дати усім висланим членам п'ятом групам статус втікачів, а тиждень пізніше 20-го липня Сенат підтвердив це рішення 97 голосами без одного спротиву.

Ця зміна у рішеннях Сенату впроваджує двох місяців давнє заперечення та вимагає негайної акції зі сторони українців в ЗСА. В тій цілі Євген Іванів, директор Бюро Українського Народного Союзу у Вашингтоні, подає телефон і адресу сенатора Лотенберга, як також телефон для оглядення поодиноких сенаторів, до яких можна телефонувати у справі цієї зміни, яка може дуже швидко вплинути на далішні намагання легалізації Українських Церков в ССРС.

Телефонувати до сен. Лотенберга, щоб висловити своє негодування з приводу його поправки, треба на число (202) 224-4744.

Телефонувати до двох сенаторів із стейту, в якому живеться треба на число (202) 224-3121 і висловити своє розчарування, що вони дозволили на переведення такої поправки ч. 803 до закону про заграничну допомогу, яка виключає українців католиків і православних із групи переслідуваних

В ССРС ПРОПОНУЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ ЦЕНЗУРИ ПРЕСИ

Москва. — Як інформують з Москви, три комісії Верховної Ради ССРС — комісії гласності, законодавства і науки та культури — тихо погодилися на пропозицію закону, яким дозволяється кожному громадянину або групі громадян ССРС видавати газети або журнали чи книжки, а рівночасно забороняється їхню цензуру перед публікацією.

Пропонований закон говорить ясно про те, що преса та інші засоби масової інформації є свободні і їхня цензура є недозволена.

Хоча советські журналісти, які брали участь в оформленні пропозиції цього закону вважають, що він буде найбільше важливим в історії ССРС і довгоочікуваним підтвердженням на практиці політики Михайла Горбачова про свободу вислову, рівночасно цей закон може створити таку систему реєстрації преси, яку можна буде використати, щоб переслідувати дисидентські видання. Це тому, що уряд буде далі тримати

контроль над доставкою паперу і машин для друку.

У пропозиції нового закону для преси сказано, що „право творити засоби масової інформації мають обласні і публічні організації, профспілки, релігійні, кооперативні та інші організації, які існують згідно із законом і працюють для громадян і колективів ССРС“.

Цей що хоче бути видавцем мусить „оголоситися і зареєструватися у місцевому уряді, який може заборонити публікацію або заборонити її на місяць коли видання пропагує війну, расизм або етнічну чи релігійну ненависть чи закликає до зміни існуючої влади, порядку чи революції, або друкує державні таємниці“.

Значить обмеження будуть далі, навіть коли закон про свободу преси буде схвалений, а редактори теперішніх дисидентських видань висловлюють великий сумнів чи цей закон щонебудь змінить у їхніх правах на вільний вислів думки.

Американсько-советське підприємство випускатиме комп'ютери для ССРС

Нью Йорк. — В понеділок, 11-го вересня ц.р. тут підписано угоду про створення спільного американсько-советського підприємства, яке випускатиме в Советському Союзі комп'ютери та інші електронне обладнання для середніх і вищих навчальних закладів.

Угоду підписано між аме-

риканською корпорацією Фінікс груп інтерншенел і советським науково-виробничим об'єднанням „Союз учпробор“. На базі цього підприємства будуть створені потужні улаштування, які дозволять до 1995 року щорічно випускати 100-150,000 навчальних комп'ютерів.

В Менор коледжі готуються до фестивалю

Філадельфія. — Тут в неділю, 1-го жовтня ц.р., Менор Джуніор коледж на Факс Чейсі влаштує Український Фестиваль.

Готуються дуже цікаві і багата мистецька програма, мистецька виставка в бібліотеці, музейна збірка народного мистецтва в осередку, показ майстерності народного мистецтва, ярмарок народної творчості. В мистецькій програмі виступлять: танцювальні ансамблі з Філадельфії „Во-

лошки“, „Весна“ та „Казка“, дитяча вокальна група під керівництвом Зої Маркович, танцюристи параша св. Анни з Воррінгтона, Па. Для дітей готуються їзда на кониках і вогонь на сні.

Фестиваль починається після Святої Літургії, яка почнеться в 11-й год. в аудиторії, від 12-ої по полудні триватиме до 6-ої вечора. В разі дощу фестивалю відбудеться в шкільному будинку.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що всі в'єтнамські військові частини з Камбоджі повертаються додому, то у В'єтнамі не відчувасться з цього приводу великої радості. Аналітики і коментатори стверджують, що В'єтнам знаходиться тепер у дуже скрутному становищі, починаючи від перенаселення, безробіття, значного збільшення злочинства, голоду аж до жалкої корупції серед партійних чиновників. До цих клопотів треба додати й те, що провід країни знаходиться в руках старих керівників, комуністична система яких розпадається на очах цілого світу з першими розколинами в Польщі та Мадярщині, не говорячи вже про окремі республіки ССРС.

ЯПОНСЬКА КОРПОРАЦІЯ „Соні“ запропонувала суму 3.4 біл. дол. за відому американську фільмово-розвагову фірму „Колумбія“. Всі позначки вказують на те, що Рада директорів погодиться на цю пропозицію. Коли це станеться, то це буде другий випадок в останніх тижнях коли закордонні купці закуповують великі американські фільмово-розвагові фірми. Тому два тижні австралійське підприємство „Квінтес груп“ закупило Ем-Джі-Ем-Ю-Ей коммунікаційну компанію.

ПЕРЕБУВАЮЧИ ТЕПЕР на відвідинах у Японії, віцепрезидент Ден Квейл, на всіх своїх зустрічах з японськими провідниками старався запевнити їх у співпраці, при тому заявляючи, що союз ЗСА і Японії не повинен захитатися через торговельні суперечки. Зусилля віцепрезидента Квейла злагіднити виникаючі тертя між обидвома країнами є великим контрастом до поведінки інших чиновників уряду президента Джорджа Буша, які намагаються на швидкі рішення зі сторони Японії у справах сільського господарства, новітньої технології та інших.

НАОЧНІ СВІДКИ повідомили засоби масової інформації, що у понеділок, 25-го вересня ц.р. у місті Ляйпцигу, Східна Німеччина, відбулась маніфестація з участю 8,000 осіб, які закликали до більшої демократизації та співали релігійні гимни „Ми не можемо“. Загони поліції почали арештувати людей після того, як демонстранти затерасували дорогу та стримали величезний рух у комерційній частині міста. Демонстрація була наслідком відмови зареєстрованого уряду Східної Німеччини офіційно визнати і визнати опозиційну групу „Новий форум“, котра є однією з найбільш активних опозиційних груп в Східній Німеччині.

МОСКВА ПІДТРИМУЄ ПРОПОЗИЦІЮ ЗНИЩЕННЯ ХЕМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Нью Йорк. — Міністер закордонних справ ССРС Едуард Шеварднадзе виступив у вівторок, 26-го вересня на сесії Генеральної Асамблеї ООН і підтримав пропозицію ЗСА ліквідувати хемічну зброю, висловлену день раніше президентом Джорджем Бушем.

Советський міністер назвав хемічну зброю „варварською“ і оголосив, що ССРС припинить її виробництво.

„Советський Союз готовий разом зі З'єднаними Стейтами Америки взяти на себе взаємне зобов'язання про знищення хемічної зброї,“ сказав Шеварднадзе. — Ми готові зробити це до того, як міжнародна конференція прийде до згоди про знищення запасів хемічної зброї і про заборону її виробництва“.

Як відомо, відкрито признаються у виготовленні хемічної зброї тільки ЗСА,

ССРС та Ірак. Але згідно з даними американських експертів, хемічну зброю виготовляють або готові розпочати її виробництво ще понад 20 країн. Фахівці, які стежили за ірано-іракською війною, вважають, що протягом дев'яти років хемічну зброю застосовували обидві країни.

У своєму виступі Е. Шеварднадзе торкнувся й інших тем. Наголосивши на перебудові і гласності, він стверджував, що метою ССРС є досягти того, щоб ні один советський воєн не залишився в інших країнах. Шеварднадзе також докоряв Заходові за вплив на події в країнах Східної Європи, маючи на увазі перш за все Польщу.

Виступ Шеварднадзе був досить миролюбний, що на думку кореспондентів у виступах советських представників в ООН траплялося не так часто.

Заговорили про двох різних Горбачових

Москва. — Одною з великих сучасних суперечностей є факт, що коли за кордоном особа Михайла Горбачова викликає подив і захоплення, то серед своїх співвітчизників він втрачає свою популярність. Тоді, як в останніх днях М. Горбачов став знову партнером ЗСА у мирових згодоженнях, а прем'єр Англії Маргарет Тачер прославляла його, як сміливого мрійника, що здобуде своїй країні добробут і тому йому треба конечно допомогти у здійсненні цих намірів, то в ССРС про подвиги М. Горбачова зовсім іншої думки.

Справи вдова виглядають зовсім інакше, бо обіцяні спокій, стабільність і добробут ще далекі від дійсності. Тут діла складніші, країни Прибалтики непокоїть, Вірменія та Азербайджан на порозі громадянської війни, досі на вигляд спокійна Україна починає ворухнутися і ставити свої вимоги, а всі громадяни в панічному страху наближаються до зими, яку прийметься пережити з недостатком харчів, одягу і опалу. За всі ці недоліки та неспокій голосно починають говорити його партійні співробітники, а всі разом дивуються, що це так, що за кордоном М. Горбачов є успішним політиком, а вдома ще одним суцільним розчаруванням.

Однак найбільш застрашуючим явищем є ця велика невпевненість в кожній сфері життя цілого ССРС, починаючи від поодинокого громадянина та його щоден-

них потреб, а кінчаючи на домаганнях окремих республік про визнання їх окремої ідентичності. Все ж такі найбільшій неясності є такі самі М. Горбачов, якого на Заході вважають архітектором змін і перебудови, вдома двомазначним лідером, якого порівнюють і до Лютера і до Папи.

Коло 10,000 українських націоналістів з підтримкою жидів маніфестували у Києві в суботу, 23-го вересня ц.р. домагаючись автономії. Плякат в українській та єврейській мовах вимагає „реабілітації національної української мови“. Такий підпис під свідченням подав щоденник „Нью Йорк Таймс“ з понеділка, 25-го вересня ц.р.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНЦІ НА ЗАГАЛ задоволені своїм Президентом. Газета „Нью Йорк Таймс“ провела опитування серед громадянства. Опитувані висловились скептично про програму Джорджа Буша боротьби з наркотиками та проти зазначення довілля. 73% опитуваних впевнені, що Джордж Буш внесе до Сенату пропозицію збільшення податків, 79% згоджується у тому, що Президентіві владість покращити взаємовідносини з ССРС. У питанні підтримки та допомоги країнам Східної Європи громадянська думка поділилась пів на пів. Але по відношенню до Советського Союзу більшість громадянства була проти будь-якого втручання.

ОКРУЖНИЙ ПРОКУРАТОР ньюйоркської дільниці Квінс Джан Сантуччі має докази для звинувачення Майкла Мартіна, пілота літака „Ю-Ес-Айр“. Як уже повідомлялось, у середу минулого тижня після зльоту з летовища Ля Гвардія літак, з невідомими причинами, упав до Іст Ривер, в наслідок чого розколовся на три частини, а дві особи загинули. В процесі розслідування стало відомо, що пілот вирішив зупинити „Боїнг-737“ кілька секунд після того, як літак почав розгін. Прокуратор Сантуччі звинувачує пілота М. Мартіна у тому, що той відразу зник з місця аварії із своїм помічником Константином Клейсаом та в зашлангованні службових об'єктів. За словами К. Клейсаа пілот М. Мартін поводить себе дуже дивно і ірраціонально під час зльоту літака, що викликає підозру, що М. Мартін вживав наркотики.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 13-го серпня в селі Зміївка Бериславського району Херсонської області відкрито церкву, що довго стояла занедбана, і потребує капітального ремонту. В цій церкві відправили Богослуження отець Олександр Квітка українською мовою.

• 14-го серпня у Стрию Львівської області, на станції, о 12-й год. на активісти УХДС Василя Січка було вчинено напад невідомими особами в цивільному. Напастиники нанесли йому кілька ударів кулаками і намагалися виврати портфель з документами, проте це їм не вдалося. Люди, зачувши галас, зібравшись і змусили їх тікати.

• 15-го серпня в місті Рокитне Київської області районний суд за організацію несанкціонованого мітингу засудив до 10 днів арешту члена УГС Віктора Михайленка. Мітинг відбувся, не зважаючи на всі перешкоди з боку міліції та КГБ. Ранком, коли жителі почали сходиться на мітинг, функціонери пробували забрати організаторів. Але люди захистили їх і мітинг було проведено. На знак протесту проти засудження на 10 днів В. Михайленка активіст Василь Григоренко провів поблизу райкому партії дводенне пікетування.

• 15-го серпня у Львові під обласною прокуратурою відбулась кількатисячна демонстрація львів'ян, обурених відмовою заступника прокурора області

Івана Заплотинського опротестувати несправедливе рішення нестерівського районного суду про накладення грошової карі на членів УГС Адама Карлаша, Ольгу Плєсак і Мирославу Янкович за проведення мітингу у Нестерові 23-го липня. Міліція робила спробу не допустити демонстрантів під прокуратуру, але швидко була відтіснена. Заступник прокурора області І. Заплотинський пообіцяв членам делегації демонстрантів, очоленої членом УГС Олегом Петриком, докладніше розібратися в справі і 21-го серпня обласна прокуратура відкинула несправедливе рішення нестерівського районного суду.

• 16-го серпня у Києві відбувся суд над членом Народного Руху України, колишнім працівником міліції, майором Дмитром Поїздом, якого звинувачували в організації несанкціонованого мітингу. Так киявські чиновники репресивних органів розцінили винесення на вулицю для загальною ознайомлення стенду з фотографіями, де зафіксовано як загони спецпризначення розганяють і б'ють людей на мітингу, демонстраціях і пікетуваннях в Україні. Суддя Михайло Борещкий не зміг довести, що Дмитро Поїзд організував мітинг і змушений був його оправдати.

• 17-го серпня у Тернополі при перевезенні газети „Дзвін“, яку видає тернопільська філія Товариства

„Меморіал“, міліція на чолі з капітаном Справедливим затримала членів НРУ Андрія Зарудного і Василя Квасновського. Міліціонери брали підозрілих в них всі 3,000 примірників газети і погрозили їм судовим переслідуванням.

• 18-го серпня у Бродях Львівської області суд черговий раз відхилив розгляд справи за позовом члена Товариства Української Мови Дмитра Чобота на редакцію районної газети „Пропор Комунізму“ та авторів наклепницьких статей в цій газеті: пенсіонера І. Лещука, методиста райнао Левинського, голови районського райвиконкому Притульського, секретаря райкому комсомолу Яцишина. Позивач Д. Чобіт хотів через суд захистити свою честь і честь Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка від перекручувань та обурюючих вказівок осіб в період виборчої кампанії, коли разом з іншими членами товариства агітував за кандидата в депутати Ростислава Братуня. Справа вже тричі відкладалась у зв'язку з неявленням без поважних причин обвинувачених в суд. Та це й не дивно, адже всі вони користуються надійним покровительством райкому партії, на чолі якої стоїть відомий в області українофоб Данилюк. Цього разу суд був перенесений на 29-го серпня.

• 19-го серпня у Львові

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA

Swoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 Swoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс) 202-347-8632
Subscriptions: 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members: 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Swoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Диктатура одної партії чи плюралітет?

Відмова у Польщі і Мадярщині від однопартійної комуністичної системи і заведення, чи, вірніше, відновлення принципу ідеологічно-партійного плюралітету мусило довести до дискусії у московській партійно-державній верхівці. Михайл Горбачов, президент і генеральний секретар Компартії СРСР, отже людина на найвищому державному і партійному пості, відізвався легковажно про ідею ввести такий ідеологічно-політичний плюралітет також у Советському Союзі. Жив звичного російського слова „челуха“ та назвав такий проект „переходним“ і „зайвим“. Але був настільки обережний, що не поставив крапки над „і“, що він спротивиться такий заміні і буде такий проект поборювати. Якщо він уже знав, що в його партії існує сильна течія, ворожа однопартійній диктатурі, то свідомо промовчав, що силою свого авторитету і свого впливу не допустить до такої радикальної реформи державної системи. Якщо ж Горбачов передбачував, що проект такої реформи скорше чи пізніше вирине, то доказав свою політичну далекозорість. Бо ось у минулому тижні Правнича комісія нового советського парламенту, З'їзду народних депутатів, схвалила проект закону, який виразно ліквідує диктатуру одної Комуністичної партії і дозволить створення інших рівних Комуністичній партії, які повинні дістати легалізацію. У названому советському парламенті є не тільки члени Компартії. Уведена на пропозицію Горбачова зміна виборчої процедури дозволила скреслювати небажаного кандидата чи голосувати на іншого, не комуніста. Але водночас ніякої іншої політичної партії не легалізовано і всі новопосталі в різних складових країнах Советського Союзу організації свідомо не подавали себе як „партію“, знаючи, що тоді не матимуть шансів легалізації. Тому здебільша це „Фронт“ або „Спілки“, або просто „Товариства“. Якщо проект Правничої комісії став би законом настала б в СССР зовсім нова ситуація. Більшість у З'їзді народних депутатів, яка провела б той закон, піддала б, щоб встановлено дату нових виборів і в міжчасі прийшло б до створення і легалізації нових партій, некомуністичних, серед яких нема жодної такої, якій можна б закинути незаконні дії.

Найближчим цікавим етапом розвитку подій імперії є засідання Пленуму Верховної Ради, справжнього законодавчого тіла. Нема ніякого сумніву, що тверді комуністи будуть „проти“. Їхній лідер Ігор Лігачов вже натаврував той законопроект, як „зраду“. За твердженням московського кореспондента Білла Келлера „Нью Йорк Таймс“ з 24-го вересня ц.р.), Лігачов заповів, що автори того законопроекту провокують „завзяту боротьбу між партією і тими, які маршують у сторону капіталізму і буржуазної демократії“. Але він не може промовляти в імені партії, тільки в імені її крайньо-правого крила. До партії належить і Борис Єльцин, лідер опозиції, і академік Андрей Сахаров, що був переслідуваний за вимоги людських прав для советських громадян. Проти партійного монополію напевне заявлять депутати з республік, в яких позначився вже сильний національний рух. Голова Комісії, яка прийняла той законопроект, депутат із Москви Сергій Станкевіч передбачує, що Правнича партійна комісія затвердить той законопроект, але передбачує також і рішучий спротив Лігачова і його однодумців. Тут може розігратися драма Михайла Горбачова — як він поставиться, чи підтримає правих фанатиків чи погодиться на демократизацію режиму.

Верховна Рада дебатує вже у цьому тижні. Але на першому місці її денного порядку є справи економіки. Тут те йдеться про проект скасування принципу обов'язкового державного монополію на всю продукцію і розподіл. Новий проект допускає приватну індивідуальну власність, але фаворизує добровільну кооперативну власність. Подобиці проекту ще невідомі, але з того, що подає названий вгорі кореспондент „Нью Йорк Таймс“, можна твердити, що це поважний удар по економічному принципу марксизму. Як воно у практиці виглядало б, трудно сказати, бо коли Лігачов таврує плян повороту до „капіталізму“, то який капіталізм може існувати в державі, де панує нужда, де ситуація саяк-так лає чорний ринок і де засяг харчових карток не звужився за Горбачова, а поширився! Але приймим, що дійсно Комуністична партія втратила б свою монополію на владу і що формально, за законом, держава викреслась би монополію контролю над продукцією і збутом. На чому це тримався б режим? Пенін і його зверхники прагнули зробити марксизм релігійно комуністів. Коли стане ясно, що збанкрутував марксизм як ідеологія та політична й економічна програма, то чи не настане пустота, яку може виповнити тільки демократія?

Відродження національної свідомості народів СС-СР, гноблених десятиліттями російсько-буржуазно-імперіалістичним режимом, нині стає значущим явищем перебудовного часу. Далебі, нема жодної нації чи малої народності, яка б не заявила свого права на самостійне вирішення всіх проблем свого політичного, культурного характеру. Чим далі все виразніше постає нагальна необхідність кардинальної зміни демократичним шляхом питання міжнародних відносин. без чого неможлива успішна реалізація господарсько-економічних завдань перебудови. Розривання проблем, називаних першочерговою економікою, нехтуючи справами національними, не може привести до бажаних наслідків. Навпаки, породжує нові і посилює старі конфлікти. Дозволяючи це постійне напруження між Вірменією і Азербайджаном.

Усю структуру багатонаціонального Союзу необхідно на міняти: тюму народів треба розв'язати, випустити на волю гноблених і домотивити про взаємодопридатність міждержавних відносин, — іншого виходу нема. Про це відважно і одверто заявляють народи прибалтійських республік. Вони вимагають засудження Москвою анексії Литви, Латвії та Естонії, вчиненої на підставі злочинної секретної угоди Сталіна з Гітлером 1939 року. Як на це реагувала сучасна Москва?

Точнісінько так, як у справі Нагірного Карабаху. Аде там стояла та ж вимога: визнати незаконним (свавілля Сталіна, який відірвав

Навесні 1945 року Москва почала систематично винищувати Українську Католицьку Церкву на землях Західної України. І перший удар був звернений проти церковних ієрархів. Заарештувавши Митрополита Йосифа й усіх єпископів, більшовики зігнали до Львова 216 делегатів застрашених священників та 19 делегатів мирян. Саме 43 роки тому відбувся горезвісний так званий Львівський Собор, що вирішив унеможливити постанови Берестейської Унії з 1596 року, зрівняти зв'язки із Вселенською Церквою, та „возз'єднати“ із Російською Православною Церквою. Однак своєю рідною, не накинута Москвою Церква, хоча офіційно заборонена, жила і живе в серцях народу і у візії майбутнього.

Прийшовши до двох років каторги до Риму, Блаженніший Патріарх Йосиф знову розпочав старання про створення Української Патріархату. Цю ідею він порушив під час наради Ватиканського Собору 11-го жовтня 1963 року. Вимога визнання Української Патріархату — це не тільки справа повної самоуправи в церковно-релігійному житті, це також справа престижу нашої Церкви. Звернім увагу на цей факт, що до складу Католицької Церкви входить шість патріархів: вірменський, мелітський, маронітський, холдейський, коптський і латинський-єрусалимський.

Деякі з цих патріархів не мають більше як 100,000 вірних, у той час коли Українська Католицька Церква має більше вірних, ніж усі східні Католицькі Церкви. Москва добре розуміє, яким могутнім релігійним і державно-будовним чинником була і Українська Католицька Церква і тому безперечно веде і веде проти неї наклепницьку кампанію. Уже в квітні 1945 року появилася у Львові великим накладом наклепницька брошура Володимира Росовича, під наголовком: „З хрестом чи мечем“. У 1968 році появилася книжка Володимира Добрича: „В тіні Св. Юра“, що її у 1970 році перевидало видавництво „Каменяр“. Цю саму книжку передруковано рік пізніше в Москві російською мовою. У 1983 році, знову у видавництві „Каменяр“ появилася новий варіант книжки Добрича під наголовком: „Лябіринти Унії“. В 1985 році появилася польською мовою образливий паськвіль Едларда Пруса: „Влада Святоюрський“. До

Василь Сокол

ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЦЬКА ПРОВОКАЦІЯ

Хочеться вірити, що відповідальність твердо мислячих членів Політбюро, які схвалили цей зухвалий документ, не допустить до краху і так неспівної перебудови хворого суспільства.

Маштаби і активність народних рухів викликають нервозне занепокоєння консервативних сил. Не наважуючись вжити військові заходи придушення, вони вдаються до „демократичних“ репресій, в числі яких значаться розгони демонстрацій, фізичні акції чорнотенців, арешти, ув'язнення за „хуліганство“, грошові карі за „порушення“ ладу. Відсутність законності дає репресивним органам певну свободу до сваволі і насильства над людьми, не даючи потерпілим ніяких шансів на самооборону: до сі ніхто ще не зважився вдарити в лице натренованого за фашистським зразком биндюжника в чорному береті, коли він виламує руки мирному демонстрантові.

Загрозою нової спроби поборювання народних рухів є одне явище, яке зовсім недавно з'явилося зловіщою примарою. Примарою в тому розумінні, до чого ці небезпечні методи можуть призвести, якщо їх і далі будуть застосовувати. Невідомо, за чиєю ініціативою вони виникли, однак, цілком ясно, ким вони схвалюються. Нещодавно по всій країні

прокотилися, як відомо, грізні страйки шахтарів. Ці страйки носили переважно економічний характер з певною долею політичних вимог, спрямованих проти сил, які гальмують перебудову. Робітничі страйки на всі часи служили позитивним процесом. Такими вони й нині очікують.

А чи міг хтонебудь уявити, що можливі страйки на національному ґрунті? Єдина причина може викликати таку форму протесту: пригноблена нація в такій формі бореться з панівною. В історії, як мені відомо, не було жодного випадку, щоб панівна нація заштрайкувала проти пригнобленого нею народу. Однак, у супереч нормальному мисленню, таке може статися в „дружній сім'ї народів“. Нещодавно мало хто вірно оцінив, що в Естонії протягом десяти днів страйкували кілька десятків робітників, а через якийсь час таке ж відбулося в Молдавії. Зупинилися фабрики, заводи. Збитки на сотні мільйонів...

Офіційна советська преса широко розкривала ці дивовижно потворні страйки. Російськомовні громадяни Естонії, а трохи згодом і в Молдавії застрайкували зовсім не за підтримкою перебудови, яку гальмує місцевий бюрократичний апарат, а проти волевиявлення основної національності: впровадження в республіках мови корінного народу як державної мови та певних змін у виборчому законі. І все це діялося під гаслом — робітничая класа не дозволить на знищення над родинами! Щоб

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Кучер

Василь Стус — феномен

Про Василя Стуса оповідає Сергій Солдатов, відомий свого часу дисидент у своїй книзі „Зарпичі возродження“, Лондон, 1984. Солдатов був в одному таборі з Василем Стусом, де вони познайомилися. Станція Явас, поселення Озерний, Зубово-Полянського району Мордовської АС-СР, табір ч. 17 а.

Незабутнім випадком в моєму таборовому житті було знайомство з неповторним, незабутнім Василем Стусом, українським політичним в'язнем і полум'яним борцем за національну свободу. Василь був чарівний та виразно релігійна людина. Незабаром ми стали близькими друзями. Я до нього відносився з пошаною, у думках називав його гетьманом на зоряному вороному коні, в золотому шоломі з блискучою шаблею в руці. Він веде в бій хоробрі козацькі полки.

Я цілком погоджуюся з усім, що про нього досі було написано. Хочу тільки додати і підкреслити — це „стусівський феномен“. Він для мене має не тільки літературне і політичне значення, але також особливу моральну і духовну цінність. Йому були властиві моральна чистота і безкомпромисність та відчуження жертви із шляхом до мук.

По завітним моральним прикладам для всіх нас (не українців) український народ в його особі має глибокого релігійного мислителя, видатного філософа. Його золоті думки розкидані в поезіях.

Загально українські політичні в'язні складали най-

більш чисельну частину в'язнів в таборах, до 40 відсотків. Були вони людьми темпераментними і многотраждальними, гаряче любили свій народ. Але почуття співчужності в них мало певне догматичне забарвлення. В майбутній історії побольшевицького світу в них мало залишилось місця народам російському, польському і навіть кримським татарам (!). Історія громадянської війни 1918-20 років (боротьба за самостійну Україну) була у строгих безкомпромисних тонах — біле-чорне. Росія — жорстокий завоювальник і Україна — безвинна жертва і страдниця. А між ними в 40-мільйоновому українському народі тоді валався певна слабкість і нерозуміння потреби політичної незалежності. Український народ легко піддавався советській окупації. (!). А ось естонський народ здобув самостійність, хоч сил було 1 до 100. Україна була значно сильніша.

І далі Солдатов знову повертається до Стуса... За кілька днів раптом Василя „шарпули“ до шпиталю. У нього була виразка шлунку, терпіли великі болі і ночами голосно стогнав. Передетом Василеві заборонили взяти з собою збірник фрагментів старогрецьких письменників стоїків. Він відмовився їхати до шпиталю. Тоді його закували і повезли силою. Ми остовпіли. Хворого українського поета закуто за античну прозу.

Господи! Це ж Європа, кінець ХХ століття. Очевидно советські табори примусової праці і смертні трудно назвати Європою.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

КРИНИЦЯ — 1989

Затримався я на місяць липень у пароху Криничі. Станіслава Мухи, дуже ревного й відданого цілому душою пастиря нашої страждуючої Церкви. Крім нього на Лемківщині працюють ще два отці, один з осідком у Горлиху, а в монастирі Сестер Василіанок, а другий у селі Команька недалеко Сянока. В цьому селі є кілька десятків українських родин.

Отець з Криничі в кожну неділю і свята відправляв по чотири Служби Божі в чотирьох місцевостях від 7-ї рано до 4-ї по полудні. Два інші отці відправляють по три Служби Божі в різних селах.

В Криничі вдалося пароху нашому вислати до селі місцевого латинського пароху на відправі у нашої церкви, переміненій на костюль. Манастирська каплиця в Горлиху заступає церкву для недільних і святкових відправ. Єдиний Команька вдалося збудувати церкву, яка є викінчена в деталях. Парохі мали лиш дозвіл на каплицю, але даючи старанням наших людей, перемінені її на гарну церкву. Варто тому спростувати в наших часо-

писах, католицьких і світських, що, на жаль, наша парохія в Криничі є в комірному у своїй церкві.

Парохія в Криничі, подібно як у Горлиху, завдяки жертвенності наших людей в Америці і Канаді, є в посіданні дому. В цьому домі у підвалі о. парох побирав каплицю на приблизно 20 людей і шодня править Службу Богу о. год. 5-ї по полудні, на яку сходяться люди з найближчих околиць. Там править с. Маївка і Мелебень до Серія Христового. Все це нагадує не до повір'я велику посвяту і відданість нашої Церкви.

Криничі, однак, вимагає побудування каплиці на парашіній площі коло дому, яка містила б 50-70 людей. Криничі — село, де є наша церква (тепер костюль), є віддалена від Криничі-міста коло 3 км.

Наша вірочна громадськість в Америці повинна доложити всіх старань і рятувати що є можливо. Треба в пресі нашої прикладати про стан наших церков на Лемківщині. Саме

(Закінчення на стор. 4)

Іван Головінський

ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ В МИНУЛОМУ І СЬОГОДНІ

Деякі з цих патріархів не мають більше як 100,000 вірних, у той час коли Українська Католицька Церква має більше вірних, ніж усі східні Католицькі Церкви.

Москва добре розуміє, яким могутнім релігійним і державно-будовним чинником була і Українська Католицька Церква і тому безперечно веде і веде проти неї наклепницьку кампанію. Уже в квітні 1945 року появилася у Львові великим накладом наклепницька брошура Володимира Росовича, під наголовком: „З хрестом чи мечем“. У 1968 році появилася книжка Володимира Добрича: „В тіні Св. Юра“, що її у 1970 році перевидало видавництво „Каменяр“. Цю саму книжку передруковано рік пізніше в Москві російською мовою. У 1983 році, знову у видавництві „Каменяр“ появилася новий варіант книжки Добрича під наголовком: „Лябіринти Унії“. В 1985 році появилася польською мовою образливий паськвіль Едларда Пруса: „Влада Святоюрський“. До

З'ЇЗД НРУП В КИЄВІ

III.

Установчий з'їзд НРУП вітав литовський народний фронт „Саудіс“. Його представник Розалас Ромуальдіс звертається до залі своєю національною мовою, яку відтворює по-українськи перекладач.

Балтійські країни й Литва вважають, що в сьогоденній Актовій залі Київської політехніки відбудеться Україна. Те, що сьогодні діється в Балтійських країнах — не загрозює жодному народові СССР, хоча зараз Советський Союз існує й веде себе як імперія.

Балтійські народи — Литва, Латвія й Естонія — рідше й безоглядно йдуть до незалежності. „Литва без суверенітету — Литва без майбутнього“.

Уважаю, що на з'їзді, що відбувається сьогодні, Україна перемагає. Тепер черга за Росією, — говорить литовець Ромуальдіс і завершує. Попереду чекає нас царство волі. Замість подарунку я привіз з Литви 3 слова: „Ми любимо тебе, Україно“.

Головуючий на засіданні робітник Київського заводу „Арсенал“ Кравченко надає слово Левкові Гур'яновичу 26-річному політ'язневі від Хрущова до Луб'ячова.

Вибухають овації, усі встають.

Левко Лук'яненко говорить: Сприймаю ці вітання не як співчуття мій 26-річній тюмрі, а як схвалення лінії мого життя — боротьби за незалежність України. Фактично Україну все її історичне життя завойовували. Але якщо монголи, литовці й поляки брали з нашого народу данину — Росія забирає, окрім матеріальної данини, нашу національну душу. Усі наші найтрагічніші віки походять від часу приєднання до Росії. Вона наш окупант...
Левко Лук'яненко закликає з'їзд НРУП висловитися за відхилення з Конституції СССР ст. 6, яка утверджує в нашому суспільстві комуністичну диктатуру.

Від імені болгар та греків, які мешкають серед українців Одеської області, з'їзд вітає Євгенія Голобородько — делегат від Одеської обласної організації НРУ. Вона звертається до матерів усіх народів, що населяють Україну: „Матері українські, грецькі, болгарські — вплинемо на своїх дітей і чоловіків — не допустимо до створення на Україні Інтерруху, як це в Балтійських країнах і в Молдавії. Він, Інтеррух, зарекомендував себе як реакційний рух, що бореться за збереження сталінізму і брежнєвизму“.

Тема виступу Анатолія Артименка — молоді. Сьогодні ЛКСМУ країни не має права монополії на українську молоді. „Молоде — звертається Анатолій до присутніх — об'єднується в незалежні Спілки Української Молоді. Будемо перебудовувати від однопартійної системи — до плюралізму у всіх сферах суспільного життя України“.

Депутат Верховної Ради СССР Сергій Конев пропонує вибори до керівних органів Української ССР знизу до верху проводити на альтернативній основі. На такий же основі вибрати й президента України. Ми не маємо права програти виборів — говорить народний депутат Конев, бо інакше уряд України ще на п'ять років буде заповідником динозаврів“.

Мета НРУ досягнути політичної, економічної й культурної незалежності України.

Конев говорить, що його власна думка про заяву ЦК КПСС щодо ситуації в Прибалтії така: Заява — це чергова провокація. Її автори — одні й ті ж особи, які криваво діяли в Карабасі, Фергані, в Грузії. Ми проти інтернаціоналізму як єдиної сірости. Ставка ЦК КПСС на людей — безбачення, приречена на програв. Зараз не партія керівна й спрямовуюча сила нашого суспільства, а саперні лопатки й танки. Словом — сила.

А щоб мене не звинуватили в українському націоналізмі — назову свої анкети дані — значає Конев: мій батько — росіянин, мати — білоруска, дід — латись. Народився я, — іронічно зауважує Конев, — у націоналістичнішому місті Дніпропетровська — батьківщині застою Брежнєва.

Сергій Конев вносить пропозицію: Висловити недовіру Уряду України на чолі з Щербинином.

Доцент Григорій Мосієнко мав тему „Соціальна

справедливість“. „Передо мною, — говорить Мосієнко — священна символіка України — синьо-жовтий прапор, Тризуб — емблема вічності українського народу. Говорити про соціальну справедливість можемо лише у зв'язку з ідеологією НРУ“. Мосієнко пропонує провести найближчим часом науково-практичну конференцію „Ідеологія Народного Руху України“.

Мосієнко завершує свою доповідь:

1. Марксистська теорія про базу й надбудову суспільства — збанкрутіла.

2. Партія як керівна сила суспільства втратила кредит довіри“.

3. Партія спирається не на народі, а на багачів.

Україна — одна з найбагатших країн світу й вона повинна стати незалежною. Звітуючи про свою роботу голова Мандатної комісії Віктор Кулінич і голова Фінансової комісії Галина Антонох. Галина Антонох говорить, як Уряд України буквально перерізав НРУ горло, аби не стало фінансово дільною силою. Численні перекази від усіх верств населення на рахунок НРУ Банк відправляв адресатам. Нині НРУ має у своєму розпорядженні близько 30,000 крб.

9-го вересня, вечір. Ці хвилини увійдуть в історію України, як час офіційного проголошення нової громадсько-політичної організації Народний Рух України за перебудову. Звершилося те, чого ми так довго чекали: відбулася консолідація усіх прогресивних сил республіки, які солідаризуються у боротьбі проти спільного ворога — партбюрократії з прогресивними рухами усіх націй і народностей СССР та всього світу. І делегати з'їзду, і ті, хто під зливою слухав трансляцію роботи форуму на вулиці перед Палацом культури Київського політехнічного інституту — усі вітали один одного з подією величезної ваги. Співом „Завітую“ завершився другий день роботи з'їзду. А перед тим були виступи, дебати, привітання. Зокрема виступав завідувач ідеологічним Відділом ЦК КПУ Леонід Кравчук. Ось що він сказав: „Я — християнин і комуніст. І я знаю, що не можна вітати заочно, бо завтра це буде продовжуватися робота з'їзду. Я хочу сказати дуже багато гіркої правди. Правда завжди збирала

(Закінчення на стор. 3)

ФІЛЬМИ БОГДАНА СОЛУКА

1. „Українські Д. П. в Німеччині“, 1945
2. „Келіа бандуристів в Німеччині 1947“
3. „Чорноморці“ (Арт. Тагала, Ярошевич, Довганюк)
4. „Чар танку“ (Арт. Р. Прийма, О. Заклинська)
5. „Львівські катакомби“
6. „Українці в Північній Америці“
7. „Давидів фестивалі“
8. „Сан-Дієго фестивалі“
9. „Романс в Карпатах“
10. „Турне Капелі Бандуристів по Європі 1959“
11. „Княжа доба“ (Хрищення України)
12. „1000-літнє святкування Х. У. в ЗСА, 1988“

УВАГА! Продюкуючи свої фільми я ніколи не робив попередніх збірок, як це деякі особи сьогодні практикують, я продукував фільми у великих масштабах і сьогодні пропоную вам їх на відео по \$50.00.

ЗРЕВАНЖУЙТЕСЬ!
Організуйте фестиваль своїх фільмів у вашій громаді та прославляйте осіти нашої еміграції 1944-1989 років.
SOLUK-FILM
2175 Ponet, Hollywood, Calif. 90068

Нова книжка спогадів

Юрій Тамарський: ПРИГОДИ ФІЛЬМАРА

Накладом автора, Джерзі Сіті, Н. Дж., 1986, стор. 453.
Ціна: тверда обкладинка \$20.00
М'яка обкладинка 15.00

До набуття у книгарні Свободи.
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці штату Нью-Джерсі зобов'язані 6% продажного податку.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 8-го жовтня 1989 р. о год. 2-ій по пол.
в залі

St. Michael's Ukrainian Orthodox Church
Parish Hall
74 Harris Avenue, Woonsocket, R.I.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

73, 93, 122, 177, 206, 241

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1989 р.
3. Доповідь головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
4. Обговорення загальних союзних справ
5. Схвалення плану організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття наради

В нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Олександр Худолій, головний радний УНС
ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Леон Гардін, голова
Олена Тренклер, секр. укр. мови
Теодор Клован, секр. англ. мови
Дженет Бардел, касир

ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗИЛІЇ — ДАРУЄМО —

статуйку ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, відлиту в бронзі, висотою на 45 см., роботи відомого скульптора Л. МОЛОДОЖАНІНА, всім тим Шановним Жертводавцям, які зложили, або зложать на ФОНД БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ в Бразилії цю суму менше \$1,200 дол.

Ця високохудожня мініатюра будучого пам'ятника Т. ШЕВЧЕНКОВІ в Бразилії надається особливу на почесні місця в родині, в бюрі, в українських установах та в національних домівках і товариствах.

Окрім цього імена всіх ЖЕРТВОДАВЦІВ будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИЙ ТАБЛИЦІ, яка буде вмонтована в пам'ятник та в ПРОПАМ'ЯТНИЙ КНИЗІ за таким ключем:

ПОЧЕСНІ ФУНДАТОРИ... 2,000 дол. і більше, МЕЦЕНАТИ... 1,000 дол. і більше, ДОБРОДІІ... 250 дол. і більше, ПАТРОНИ... 500 дол. і більше, СПОНЗОРИ... 100 дол. і більше.

ПОЖЕРТВИ із світлинами і особистими даними та адресами просимо присилати на нижче подану адресу КОМІТЕТУ, зазначуючи на чеках: T. Shevchenko Monument in Brazil.

ЖЕРТВОДАВЦІ, які зложили менші суми і бажають одержати ДАРОМ цю мініатюру пам'ятника можуть ДОПОВНИТИ свою пожертву до висоти 1,200 дол.

ВСІМ ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ НАША ШИРА ДЯКА.

Горнтон — Нью-Йорк, в серпні 1989 р.
КАНАДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗИЛІЇ ПІД ПАТРОНАТОМ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ.

Ваші листи просимо адресувати:

TARAS SHEVCHENKO MONUMENT IN BRAZIL
CANADIAN & U.S.A. COMMITTEE
2118-A Bloor Street West, Toronto, ON., M6S 1M8, Canada

З'їзд...

(Закінчення зі стор. 2)

під свої знамена волонтерів, але були випадки, коли волонтери ставали жертвами самообману. Правду можна використати й у небажаних цілях. Правду, якої прагне Рух, також можна використати та в небажаних цілях. Я хотів би застерегти вас, якщо ви хочете послухати людину, яка й прожила вже чимало, і бачила чимало, аби ви не поспішали, щоб реально оцінювали ситуацію. Тому, що в політиці арифметика важить мало. В політиці важать реальні сили. І треба зважити, як на ці сили, так і на сили людей, які стоять з одного чи з другого боку. Я хотів би порадити вам входити з правдою на конкретні справи...

Різні були виступи цього дня на з'їзді: конструктивні й неконструктивні, емоційні і стримані. Можливо б більше

Промовляв Левко Лук'яненко.

Делегация „Солідарности“ з Польщі на чолі з Адамом Міхніком (посередіні).

Великодержавницька...

(Закінчення зі стор. 2)

росіянин учив молдавську чи естонську мову? Щоб допустити націоналістам руйнувати дружню сім'ю народів та топтати „завоюванню“ Жовтневої революції? Ніколи на це не згодиться завоювати!

Що ця ганебна і небезпечна акція розрахована на підтримку московської реакційної мафії, свідчать вихвалання „страйкарів“ у Тирасполі: „Ми не відступимо, ми переможемо, бо за нами Москва!“

І без такого признання неважко зрозуміти, звідки подано гасло — підняти робітничу класу на придушення національно-визвольних домагань народів союзу імперії. Гноблені народи ясно зрозуміли справжню суть цих акцій. Прибалтійські Народні Фронти у своїй відозві до народів Союзу характеризують їх, як „нависну провокацію, спрямовану на виклик ненависті до росіян“. Може, на це йде панівна нація?

Інакше не можна трактувати ці штрайки, як самовикриття великодержавницьких сил. Легко уявити, яке захоплення і схвалення воїни отримали від російської націоналістичної (точніше, нацистської) організації „Пам'ять“!

Найбільша небезпека в тому, що націоналістична зарозумілість росіян виступає в документі ЦК КПРС, спрямованому не на розв'язання міжнародних проблем, а навпаки (усвідомлюють чи не бажано зрозуміти автори цього?), на розпалювання незгоди між народами.

Відбудовний процес невідворотний. Нелегкий шлях, звичайно, лежить перед відбудовою національної свідомості. Але будь-які погрози не залякають людей. Якби не були воїни, народи й далі розгортають визвольний від страху вільний рух за своє право самим вирішувати власну долю. Нікітська Москва не стримує перебудовний народний рух. Навіть танки. Бо це означає катастрофу перебудови.

А тим часом росіяни штрайкарі лише скомпрометували себе.

Верховні органи влади в прибалтійських республіках та Молдавії схвалили закони про свої мови як державні. І не бажано вступати в конфлікт з іншими націями. Вони не проти російської мови, — хай її живлять ті, кому вона рідна, вони лише категорично за

свої рідні мови.

А росіяни хай штрайкують за оборону своєї мови у своїй республіці.

Щодо того, чия мова краща, нема чого дискутувати. Кожна говірка може існувати і втілюватися в художню творчість, хоч би вони були розраховані на вузьке коло читачів. Дуже добре, що в Канаді та ЗСА випускаються численні збірники для поселенців з різних районів Західної України.

Не так давно в газеті „Свобода“ (за 3-го червня ц. р.) я звернув увагу на статтю Анни Білик „Художня література — діалект“. В ній пишеться про черговий (127-ий!) „Репертуарний збірник“, випущений Союзом Українських Трудящих Чехо-Словацьчини, переважно місце в якому посідають твори лемківського письменника Дмитра Вислоцького 1888 — 1968). Автор статті загальною прихильною оцінкою цей збірник, але вельми критично поставився до ідейної суті творчості Вислоцького. Пані Білик інформують читачів, зокрема, — що Вислоцький „після страшного голоду в Україні, — 1934 року відвідав СССР, наслідком чого були розхвалюючі статті про большевиків та напади проти т. зв. націоналістичної преси“. А його брошура „Правда о Росії“ — „спричинилася не до одного горя лемківських родин, які переселилися ще перед Другою світовою війною до СССР“.

Отож, — справа не в горі, якою написані твори, а що в тих творах написано з точки зору.

Непорозуміння, часом сейозні, які існують між організаціями і людьми в диспорі, свідчать не про те, що у них різна мова, а про те, що на превеликий жаль і на лихо загальній справі, воїни не здатні чи не бажують знайти спільної мови у розв'язанні важливих завдань, що поставили перед Україною в нинішній час. Батьківщина потребує ширшої дієвої підтримки народног руху, спрямованого на гартування національної свідомості найширших мас, на виховання в них гордості за свою історію, мову, культуру, на усвідомлення того, що перед українським народом відкривається реальна можливість спільними зусиллями збудувати незалежну державу.

Мова йдеться саме про це. І про те, що для успішного здійснення цих великих завдань кінце необхідна всім нам мати спільну мову.

Слово виголошує Єпископ УКЦеркви Павло Василик.

Привіт складає українець-депутат з Польщі д-р Володимир Мокрий.

Вид на балкон залі нарад

аналітичних, можливо необхідно спокійніше говорити про наболіле. Можливо. Але треба вчитися, треба вчитися, треба зростати й дорослішати нашому дитяти, що народився 9-го вересня 1989 року в Києві. Але у день народження емоції можна зрозуміти й пробачити, бо слізи бігли на очах не тільки в молодих, але й у тих людей, що не пустили слізи в сталінських катавнях, у тих, хто не зник показувати своїх почувань.

День закінчився „Заповітом“, який уся зала виконала стоячи.

А 10-го вересня зранку знову почалася напружена робота. І хоч були вже прийняті статут і програма, дебати, виступи продовжувалися. Ми згадаємо не всі, бо це неможливо в короткому огляді. Скажемо тільки, що так само тепло, як приймали вчора слова полковника Мартинюка, який сказав, що армія ніколи не піде проти народу, прийняли сьогодні привітання представників народних рухів Латвії і Литви. Полемічним і конструктивним був виступ відомого правозахисника Вячеслава Чорновола. Хвилювала поява на трибуні представника Народного Руху із Житомира Василя Овсієнка. Широко делегати з'їзду посланця Народного Фронту з Москви Олександра Мельникова й багатьох інших. Треба сказати, що головним гаслом на з'їзді був заклик до єдності.

З'їзд продовжує роботу. Виступають священнослужителі, зокрема отець Богдан Михайленко (Українська Автокефальна Православна Церква) виступає Лесь Танюк, А. Москаленко...

Відома, що з 1,158, що представляють 1,247 організацій НРУ, прибуло на з'їзд 1,109. Решта делегатів не змогли взяти участі в роботі з'їзду через перешкоди, які чинилися бюрократами. Отже когось удавалося залаяти, хтось не отримав відпустки за власний рахунок і т. д. Серед делегатів з'їзду, як повідомила Мандатна Комісія 944 українців, 77 — росіян, 9 — жидів, шість поляків, стільки ж білорусів, два — вірмени і по одному представників німців, мадярів, корейців, татар, греків, болгар, 224 членів КПСС, чотири кандидати в члени КПСС, студенти — 109, колгоспники — 1, інженери 329, робітники — 5, науковці 121, працівники культури 104, журналісти — 42, медики — 48, юристи 25, партійно-совєтські працівники — 6, священнослужителі — 3, працівники — 130, архітектори — 2, книговида 3, актори — 5, домогосподарка — 1, безробітні 2, прокурор 1.

(НУС)

УАПЦ в Південній Америці

Повідомляємо всечасне духовенство, братства і сестрицтва, управи парафій, організації та український православний народ, що в дні 28-30-го липня ц.р., в місті Енкарнасон (Парагвай) відбувся з Божим благословенням 5-ий Собор Української Автокефальної Православної Церкви Епархії Південної Америки.

В Соборі взяли участь Єпископ Паїсій Івашук, шість священників і 55 делегатів з православних парафій з Парагваю, Бразилії і Аргентини. Під час нього одностайно обрано вікарія блаженнішого Митрополита Мстислава, Владика Паїсія правлячим єпископом УАПЦ для Південної Америки. Місцем його осідку вибрано місто Курітібу в Бразилії. При цій нагоді вибрано нову Консисторію в такому складі: Владика Паїсія — голова; о. Петро Блашинин — заступник; о. Сергій Ковальчук — другий заступник; секретар — інж. Микола Ващинський; заступник секретаря — Микола Гнида; референт зв'язків — д-р Роман Оришин; референт молоді — інж. Микола Дірявий; Контрольна комісія — о. Микола Ми-

лусь, Богдан Лесюк, Микола Фурман; Церковний суд — о. Володимир Гарачук, Володимир Кмет, Константин Процюк; члени Консисторії — Адам Вечорко, Василь Білик, Василь Чмир.

Між іншими резолюціями Собору вирішено, що при кожній парафії буде каса взаємодопомоги і що ще цього року в Бразилії будуть відкриті богословські курси для кандидатів на священників. Цю резолюцію вже переведено в життя дня 21-го серпня ц.р., коли в Курітібі, при церкві св. Архистратига Михаїла, о. годині 9:30, в присутності професорів і шістьох кандидатів, офіційно розпочато цей дворічний богословський курс.

З цим 5-им Собором, з посвяченою працею новообраного правлячого єпископа, зі зусиллям професорів, співпрацею студентів і кожного свідомого українця та з Божим благословенням починається нове життя, відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Південній Америці.

Д-р Микола Ващинський

У світлу пам'ять інж. Я. Савки

В глибокому смутку і жалі прощала українська громада в Монреалі дня 21-го серпня 1989 року бл. п. інженера Ярему Савку в останню дорогу до вічності. Смерть цього справжнього аристократа духа — це велика втрата, це свого рода трагедія для всіх, трагедія з якою важко погодитися. Це боліючий удар не тільки для родини, але й для всіх, хто знав цю благородну людину.

Як в приватному, так і в громадському житті, була це людина міцного характеру, простолінійна, принципова, правдомовна, на слово якої можна було цілковито й завжди покладатися.

Покійний своєму лагідному, товариському, а при тому веселому характеру, а ще більше своєю добротою, услужливістю і вчинками, здобув собі загальну пошану й любов серед української громади в Монреалі. Доказом цього величавий мною годно похорон.

Внедвові після приїзду до Монреалю Я. Савка став основником і членом керівних органів Відділу ЛВУ, будучи від довгих років незмінним фінансовим секретарем в Управі. Протягом трьох років (1964-66) був головою Т-ва „Україна“. Був членом основником і безперервним членом Управи Патріархального Т-ва. Від довгих років виконував функцію секретаря Церковного Комітету парохії Успення Божої Матері.

Як великий любитель народної музики, співу і мистецтва, був членом хору „Україна“ під мистецтвем керівництвом Нестора Гордовенка, постійним членом різних хорів в системі ОУВФ і церковного хору при парохії на Розмонті. Але найбільший вклад праці, а у зв'язку з тим здобутим досягненням, завдячує йому Українська Народна Каса. Будучи ідеалістом, пок. Я. Савка зрозумів і захопився кооперативними засадами і принципами взаємодопомоги, як також кооперативним класич. „Добра і краса“, тому заангажувався жертвено до праці в кредитів. Він був її членом-основником, фігурував в реєстрі під ч. 2, був від

самого початку, безперервно, протягом 37-ми років, тобто майже половину свого життя, членом керівних органів, в тому 10 років головою управи, а потім головою Контрольної комісії. Він починався, що сьогодні УНКАСа має понад 32 міль. дол. майна.

Я дав присягу понад 30 років співпрацювати з покійним, втримувати з ним близькі ділові і дружні відносини, тому його смерть це для мене наче втрата рідного брата.

З безмежним жалем усерця, від імені керівних органів УНКАСи і всього членства попросили ми покійного в дорогу вічності, а опечалений горем дружині Дарії, відомій суспільній і культурній діячці, обдарованій різними мистецтвими талантами, трем добрим, національно свідомим сином, чудовий донецький Роксолан, віртуозів гри на скрипці, вникам і всім членам родини, зокрема шваграт Гарновським з родинами, зложили висловлювання найширшого співчуття.

Похоронні відправи відслужили о. митрат Іван Гаврилюк і о. митрат Ярослав Гайманович.

Вістку про смерть св. п. Я. Савки передала в Україну на коротких хвилях Канадська радіостанція Сі-Бі-Сі в рамках каналсько-українського радіомовлення, що її веде мр О. Павлів.

Я. Пришляк

Богдана Пеленського

проф. гімназії і поручника УГА
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в церкві св. Архистратига Михаїла
у Філадельфії, Па.
при 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa.
у вівторок, 3-го жовтня 1989 р. о год. 6-ій веч.

Про молитви за спокій душі Покійного просить
син — ЯРОСЛАВ ПЕЛЕНСЬКИЙ
з дружиною ХРИСТИНОЮ

З цієї нагоди жертвую 100.00 доларів на Східноєвропейський Дослідний Інститут ім. В. Г. Пеленського у Філадельфії.

РОМАН КАЙДА

уроджений дня 7-го грудня 1924 р. в селі Піддубці,
Рави Руської, Західної України.

Залишилися горем прижити:
дружина — ВАЛЕРІЯ з роду ТАРНАВСЬКА
дочка — ІРЕНА
син — ІГОР
дочка — ПЕТРУСА з мужем РІШАРДОМ
дві сестри і два брати з родинами в Україні
та ближчі і дальша Родина в Канаді.
Америка і Україна
ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ!

Виступ Б. Єльцина у Філадельфії

У середу, 13-го вересня, відвідав Філадельфію Борис Єльцин, після Горбачова найбільш відомий в Америці російський політичний діяч. Зустріч із Єльцином відбулася у Белью-готелі з участю біля 1,000 осіб, у тому великої кількості журналістів. Кілька телевізійних станцій фіксували цю зустріч.

Виступ Б. Єльцина у Філадельфії був цікавий для української громади зокрема його відповіді на запитання, що його поставила йому голова Філадельфійського Комітету Оборони Людей і Національних Прав України Уляна Мазуркевич.

У першій частині зустрічі Єльцин хвалив доброту та економічний стан Америки так зазвато, що важко було зорієнтуватися чи він це говорить із справжнього переконання чи для того, щоб полонити серця американців, що йому зрештою властиво.

Після свого слова Єльцин сказав, що тепер він хотів би почути що думають присутні та чи має хтось питання. Багато рук піднімалися вгору і Єльцин вказав на У. Мазуркевич.

Питання її у перекладі з англійської на українську мову було таке: „Пане Єльцин, у кінці минулого тижня у Києві, в Україні, відбувся з'їзд Українського Народного Фронт, відомого як „Рух“. На тому з'їзді один із промовців підніс питання виходу України з СРСР. Сесія (республіка — Я.Т.) є правом, яке є гарантоване союзовою конституцією. Пане Єльцин, яке є ваше ставлення до права республіки вийти із СРСР?”

Відповідь Єльцина: „Перед двадцятьма роками було сказано, що питання національностей є розв'язане. Воно вже не існує. Говориться, що може ЗСА має ці проблеми, але у Союзі немає національних проблем. У зв'язку з цим ніхто не звертає уваги на цю проблему і це погіршило її. Тепер ми маємо проблеми національностей у багатьох країнах, між ними у Балтійських країнах і в Україні. Ми тепер робимо відповіді“.

Я. Татомір

ГРОМАДЯНИ КАНАДСЬКОЇ провінції Квебек, у понеділок, 25-го вересня, переважною більшістю голосів перевибрали дотеперішній ліберальний уряд своєї провінції на чолі з прем'єром Робертом Борассе. Цим громадяни Квебеку вдруге відкинули намагання сепаратистської Партії квебеків унезапекити провінцію. Аналітики і коментатори твердять, що наявний ріст економіки провінції Квебек у структурі Канади є тим фактором, що забезпечує успішність виборів за лібералами.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Ass'n. Estate
Foodmore Road
Kerhankson, N.Y. 12446
914-626-5641

КРАМНИЧКА СОЮЗІВКИ
має на продаж сувеніри і подарунки,
і є відкрита впродовж цілого року.
Подарунки для всяких okazji мають дуже
додатні, низькі ціни.
Думайте вже тепер про різдвяні подарунки!
УПРАВА СОЮЗІВКИ

УКРАЇНЦІ! Відвідайте
АРГЕНТИНУ І БРАЗИЛІЮ!!

Буенос Айрес —
Фоз де Ігуазу — Куритибу —
Прудентопольс —
Ріо де Жанейро
і будуть учасниками
історичної події —
ВІДКРИТТЯ
ПАМ'ЯТНИКА
ТАРАСОВІ
ШЕВЧЕНКОВІ
в Прудентопольс, Бразилія
3-го грудня 1989 р.
Пам'ятник, роботи скульптора
Л. МОЛОДОЖАНИНА,
відкриє Президент СКВУ —
Достойний ЮРІЙ ШИМКО

24-го листопада — 9-го грудня 1989 р.
ПОЇЗДКА — 17 ДНІВ
Проводить НАТАЛКА БУНДЗА
(Тел. 416-239-4407)
ЦІНА: 1,900 ам. дол. з Нью-Йорку включає: оплату за п'ятки
і переїзди омнібусами, мешкання в готелях першої класу
в двоосібних кімнатах, обильні сніданки і вечері, вступні на
всі Концерти та міські тури і до водоспаду Ігуазу
РЕЕСТРАЦІЯ: 500.00 ам. дол. від особи. В ЗСА зголошен-
ня приймає також **МИКОЛА ЧОРНИЙ**. Тел.: (718) 658-7449
Останній реєстраційний зголошен: 1-й Листопад 1989 р.
ASTRO TRAVEL SERVICE
2206 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6S 1N4 — Canada
Tel.: (416) 766-1117

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редактор Омельян Твардовський

УСО „Трибуна“ — „Кабс“
Крік Кікерс — 2:2

Цими першорозіграними змаганнями Пенсильванської футбольної ліги „Мейджор Дивізіон“. І-ша дружина „Трибуна“ розпочала новий сезон. Зустріч відбулася в неділю, 10-го вересня, в дуже гарній погоді, яка хоч не сприяла зовнішнім змаганням, була ідеальною для пікніку „Трибуна“, що традиційно пов'язувалася з початком футбольного сезону. Якщо йдеться про змагання, то вони в більшості проходили під диктат спеки, тобто в повільнішому темпі. До перерви обидві дружини створили ряд догідних до здобуття голів позицій. Особливо не везло нападцям „Трибуна“, м'яч із стрілих окремих його футболістів, як заворожений, попадав то в стовпи, то в поперечку воріт. Ведення 1:0 для „Трибуна“ здобув Чайка в 15-й хвилині. В 25-й хвилині суперники вирівняли — 1:1, використавши помилковий вибір нашого воротаря до м'яча, з яким розминувся.

В 40-й хвилині Фраст здалося віддалити підписи виступу до 2:1 для „Трибуна“, однак ще перед перервою гості успішно використали корнеровий коп, з якого вдруге вирівняли, тим разом 2:2. Після перерви футболісти обидвох дружин знизили темп, до чого, як вже згадувало, спричинилося спекотлива погода. В кінцевій стадії зустрічі напад „Трибуна“ ще створив декілька критичних ситуацій під воротами „Кікерсів“, однак і цим разом м'яч із стрілих Чайки і Фраста відбивався від поперечки воріт гостів.

Таким чином цей ремісний виступ змагань залишився незмінним. Якщо йдеться про реорганізовану дружину „Трибуна“, то вона в загальному має надійний склад, з якого новий тренер Джордж О'Ніл зможе створити беззагнаний одиницю. До цього, очевидно, у великій мірі причиняться і провідники М. Юрчак і С. Іс'яків, завдяки яким до складу повернулося кілька чоловічих змагань.

Склад дружини „Трибуна“:
Т. МекДоналд, О. Гарматій, Т. Козак, Р. Станько, І. Діллон, М. Шеманік, Д. МекКей, С. Фраст, Г. Ферфара, С. Чайка, Д. МекВілліамс, Д. С'гей.

Я. К.

УСВТ „Ч. Січ“ —
Принстон СК — 0:2

У неділю, 17 вересня, розпочався новий футбольний сезон поширеної І-ої дивізії Гарден Стей Ліги, в якій у цьому році виступають 12 клубів, поділені на дві рівноправні групи по шість дружин в кожній. Провід ГСЛіги прийняв три нових непрофесійних клуби: Гейлдон СК (в складі виступає кілька колишніх футболістів з „Космос“), польську „Віслю“, в якій грають повні кошишні професіонали з Польщі та італійський клуб „Мільонери“ — мінусольський чемпіон італіо-американської ліги.

У підгрупах гри проходять круговою системою (вдома і на виїзді), крім цього пройде міжгруповий турнір по одній грі кожний з кожним. Саме міжгруповою була звітна зустріч, що пройшла на площі господарів у місті Принстон. До перерви виступ був 0:0, хоч у 23-й хвилині м'яч із стрілу Тора перелетів ліній воріт господарів, воротар вже відсунув його руками з воріт, однак суддя не зарахував. Після цього двох разів Джонс перестріляв ворота суперників понад поперечку. Після перерви господарі активізували свої контратаки і вже в 62-й хвилині здобули ведення 1:0. Десять хвилин пізніше нападник Принстона провів швидкий сольовий рейд, з якого подвоїв рахунок 2:0. В останніх 20-ти хвилинах „Січівки“ в свою чергу перейняли ініціативу, напад створив кілька критичних ситуацій під воротами господарів, але прудкий воротар і енергійні оборонці зуміли ліквідувати усі не-

безпеки і тим самим втримали свій переможний виступ.

Якщо йдеться про дружину „Ч. Січ“, то з її складу вибуло ряд чільних футболістів, як до професійних, так і коледжових клубів. Проводові і новому тренерові, яким став Р. Саба, прийдеється важко попрацювати для відбудови боєздатної дружини. Важко прийдеється виступати особливо в початковій фазі сезону, поки закінчатися футбольні гри в коледжах. Нині в складі „Ч. Січ“ виступають: М. Хамуляк, В. Науменко, Д. Роміло, І. Борук, Б. Куцина, М. Дворський, Д. Біренза, С. Сабрий, М. Торті, Б. Муніс, Д. Конті, Я. Твардовський, А. Василас, Т. Науменко, С. Джосик, Провідник М. Хамуляк, тренер Р. Саба.

Відбудовує дружини
„Ч. Січ“ виступають
в турнірах ЮСББА

Згідно з рішенням Управи УСВТ „Ч. Січ“, обидві відбудовує дружини, жіноча й чоловічі, виступають у першорозіграній турнірній Відбудовує Асоціації Америки. Жіноча дружина, минулої першунки УСЦАК, під проводом Соні Моравської-Гейлі вже розпочала тренінги, що їх проводить Павло Гейлі. В складі дружини з минулого року залишилися: С. Моравська-Гейлі, Н. Моравська, С. Лопатівська, Марія Орел і С. Віз. Випробовують свої сили новобранці. Провід дружини дуже радо включити до свого складу перспективних змагань, які серйозно хочуть грати, як у Всеамериканських, так і в українських турнірах. Зацікавлені кандидати можуть зголошуватися телефонічно кожного вівторка ввечері в год. 8 — 9:30 на число телефону (201) 372-5988. Після кількарічної перерви розпочне виступи чоловіча дружина. Перший вже запланований на суботу, 1-го листопада ц.р. в спортивних залах університету Ратгерс в місті Нью-Брансвік. Чоловіча дружина вже розпочала свої тренінги, що відбуваються в понеділок і середи ввечері. Провідником дружини став колишній вихованець „Ч. Січ“ Любомир Олесницький. Крім нього в складі досі зареєстровані: Адриан Стасюк, Михайло Завальський, Миколас Олесницький, Андрій Голінський, Олександр Гладкий, Іко Данилюк, Михайло Савицький, Марко Дулін, Андрій Гной, Андрій Курілко, Марко Боднар.

Нові перемогі
Р. Матківської

Розпочався тенісовий сезон середніх шкіл в Нью-Джерсі. Чолова тенісистка „Ч. Січ“, чотирикратна чемпіонка УСЦАК вже відбула дві зустрічі за чемпіонат, в яких впевнено перемогла (14-го вересня ц.р.) Саманту Нікольс — 6:0, 6:0 (16-го вересня) Томоко Ітога — 6:2, 6:2. В шкільному сезоні Роксана репрезентує середню школу міста Мільбурн, Н. Дж.

Успіхи „Карпат“ у Львові

В двох чергових змаганнях на виїзді в Білорусі львівські „Карпати“ здобули три очки, завдяки яким наблизилися до лідера ІІ-ої ліги в п'ятій зоні. В місті Гродно українські футболісти виграли з місцевим клубом „Хімік“ мінімальним вислідом 1:0. Цього єдиного гола „Карпат“ здобув їх новий змагун Снілик. В місті Бресті „Карпати“ закінчили реїсом 0:0. І в цій зустрічі близький до здобуття гола був Снілик, м'яч із сильного стрілу якого в останню секунду зловив білоруський воротар. Нині в складі „Карпат“ виступають Квасников, Гула, Деркач, Сауленко, Юришин, Снілик, Рафальчук, Леськів, Забраний, Батич, Савка, Лозинський, Лаба і Фарковець.

В наступному році „Карпати“ планують турне в ЗСА, що його організує УСВТ „Ч. Січ“.

(от)

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

церква свв. Петра і Павла оголосила себе приналежно до Української Автокефальної Православної Церкви, яка буде підпорядковуватися вселенському Патріархату в Константинополі Дімітріосові. Про розрив з Російською Православною Церквою і перехід в УАПЦ оголосив у присутності кількох тисяч віруючих під час Служби Божої настоятель церкви свв. Апостолів Петра і Павла отець Ярема. Перед віруючими також виступив активіст УКЦ Іван Гречко, який закликав до взаємодітки між УКЦ та УАПЦ. Був присутній також голова Комітету Відновлення УАПЦ о. Богдан Михайленко.

19-го вересня на горі Маківці у Карпатах біля могили сівчових стрільців відбулися установчі збори Спілки Незалежної Української Молоді. Збори затвердили програму та статут спілки, обрали Раду, до якої увійшли Олег Вітович та Ігор Деркач, Роксолана Кардаш, Роман Козій, Андрій Загорський, Ростислав Дідух та інші. Установчі збори СНУМ прийняли звернення до молоді України. З привітанням, перед учасниками зборів виступили від студентського Братства Львова Маркіян Івашчин, від Пласту Андрій Хиліак, від УГС Олег Петрик.

19-го вересня у селі Хірові Самбірського району Львівської області чорноберетники військової частини спецпризначення спровокували бійку з місцевими жителями. Наступного дня обурені селяни зібрався на мітинг, на якому була поставлена вимога, притягнути до відповідальності провакаторів у мундирі.

19-го вересня у Чернігові активісти Народного Руху України за Перебудову виставили в центрі міста стенд з інформацією про діяльність НРУП. Тут же вівся збір підписів проти антидемократичного законопроекту про вибори до Верховної Ради УССР, якого підготували прислужники республіканського партіапарату. Через п'ятнадцять мільйонів і функціонери в цивільному розібрали стенд і затримали активістів НРУП. Як з'ясувалося пізніше, це було вчинено за вказівкою чернігівського обкому партії.

19-го вересня у Дніпропетровському відбувся несанкціонований мітинг Народного Руху України, у якому взяли участь понад 1,000 людей. Було виставлено до 10-синьо-жовтих прапорів. На мітинг були учасники круїзу по Дніпру, в тому числі оператори однієї з американських телекомпаній. Активісти вважають, що саме це перешкодило міліції зрвати мітинг.

20-го вересня відбулася у Донецькому установча конференція обласної регіональної організації Народного Руху України за Перебудову. На конференції були делегати з Маріуполя, Кра-

ПОПРАВКА

У редакційному коментарі п.з. „Буш і Горбачов у 1990 році“ („Свобода“ ч. 183, з середи, 27-го вересня) в першому реченні другого абзацу правильно має бути: „... у стейті Вайомінг він і Шеварднадзе домовилися у швейцарській містечку про нову вершинну конференцію“.

Михайло Данилюк
ПОВСТАНСЬКИЙ
ЗАПИСНИК

В-во Свобода, Нью-Йорк —
Джерзі Сіті, 1968, стор. 286.
Ціна \$10.00 з пересилкою.
Мешканці Нью-Джерсі обов'язують
6% продажного податку.
Замовляти:
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

маторського, Горниці та інших міст. Під час конференції, яка проходила в приміщенні університету, було піднято синьо-жовтий прапор.

20-го вересня у Івано-Франківському на стадіоні ініціативи Товариства „Рух“ мав відбутися сколо-гінний мітинг. Десь о 1-й годі на стадіоні прибула багатотисячна колона людей із синьо-жовтими прапорами, в складі якої була велика група львів'ян, членів УГС та інших організацій. З вини місцевої влади і через деяку нерішучість організаторів, мітинг на стадіоні не відбувся. Колона із синьо-жовтими прапорами покинула стадіон і вирушила вулицями міста скандуючи: „Геть Шербицького!“, „Ганьба партійним прислужникам!“, „КГБ — бандити!“, „Україні Волю!“ та інше. На березі ріки Бистриці було проведено альтернативний мітинг, на якому виступили члени УГС та УХДС. Після цього всі пішли до пам'ятника Шевченкові, де відбувся ще один мітинг. Багатотисячний похід демонстрантів із синьо-жовтими прапорами по вулицях Івано-Франківського тривав майже п'ять годин. Міліція не чинила ніяких перешкод. По його закінченні всі маси людей, понад 40 тисяч осіб, рушили на стадіон, проводжаючи гостей. Основна частина людей сіли в поїзд із синьо-жовтими прапорами, які майоріли на всім шляху руху поїзду з Івано-Франківського до Львова. Одна група виїхала у Ходорів і провела невеликий мітинг, інша — вирушила з Івано-Франківського до Моршин. У Моршині члени УГС і симпатизи з синьо-жовтими прапорами пройшлися центром міста. Моршин — це курорт всеосезонного значення. Всі ділялися із певним здивуванням, що у місті з'явився синьо-жовтий прапор.

У Запоріжжі за організації несанкціонованого мітингу, що відбувся 5-го вересня, покарали активістів Народного Руху України: Гнездіна на 300 карбованців, Ю. Василенка на 100 карб. і С. Остапенка на 50 карбованців штрафу.

Криниця...

Закінчення зі стор. 2.

писання, що маємо товариства поміч Лемківщині — не вистачає. Загал повинен злати й інтересуватися. Треба кончею допомогти Криниці-містові збудувати каплицю і старатися відізнати церкву в Криниці-селі. Нам треба врятувати кілька ще парафій. Церковну владу в Римі треба просити, щоб допомогла відізнати від латинських парафій хоч кілька наших церков.

Для інформації подаю, що православні лемки зачали будувати нево мурованої церкви, а латинники в останніх роках побудували в цих околицях величаві костели, а де ми?

Тепер з підписанням кордлату з Польщею може вдасться й для нашої Церкви щось виділити через Рим.

Для повної інформації додаю, що парох Криниці має старе авто, яке все в направи й прикро дивитися на його безрадність, бо прямо сам не має чим доїхати на відлугі гірські села. Вживання таксівок не вигідне і коштовне. Може в Америці і Канаді знайдеться хтось, що схоче допомогти зібрати трохи потрібних фондів на Криницю?

Адреса пароху Криниці: Ks. Stanislaw Mucha, Willsa Moja, Ul. Swierczewskiego 8, 33 — 380 Krynica, Poland.

Мирослав Ключас

Нью-Йорк, Н. Й.

Вісті з Бразилії

В Бразилії відзначено
175-річчя з дня народження
Тараса Шевченка

Українська громада міста Куритиби вчорашню відзначила 175-річчя з дня народження поета — пророка українського народу Тараса Шевченка.

Святковий концерт заходом Товариства Українсько-Бразилійських Бандуристів відбувся 9-го вересня ц.р. в приміщенні Товариства „Полтава“.

Свято відкрив Владика Ефрем Кривий. Про життя й творчість Тараса Шевченка українською мовою читала Регіна Шпак-Рубінець, португальською — Яйро Насіменто.

Виступили частини виступили: гурток українських дітей „Фіалка“. В їхній програмі були пісні на слова Т. Шевченка та декламації. Група малих бандуристів і сопілкарів виконали пісні: „Де згода в сімействі“, інструментальний танець „Аркан“, „Гей там на горі“ та „Встаньмо, діти“.

Співак Василь Каміненко в супроводі бандуриста Осипа Сітка відспівав пісні „Взяв би я бандуру“ та „Дивлюсь я на небо“.

Група бандуристів з Куритиби під керівництвом Івана Бойка виконала пісні „Бився козак“, „Де від мене“, „Козаче, козаче, я тобі не вірю“, „Вітер віс, віс буйний“.

Вокальний ансамбль з Куритиби під керівництвом маестра Івана Вовка виконав пісні: „Така й доля“, „Реве та стогне“, та „Ставок засну“.

Група бандуристів парафії св. Йосафата з міста Прудентополя виступила із піснями: „Взяв би я бандуру“, „Ой зійде гора“, „І шумить“.

Соліст, інж. Олександр Чечко, при аккомпаніменті на фортепіано маестра Івана Вовка співав пісню „Б'ють пороги“.

Ансамбль бандуристок св. Ольги з міста Прудентополя виконали пісні „Чи знаєш ти“, „Ой підгаєм“, та „Жельман“.

Мірослава Слобожан декляувала поетію „Книга“, Гурток „Фіалка“ виконав

пісню „Чом, чом, земле моя“.

Онуфрій Ногас виступив з промовою „Рідна Мова“, згадуючи слова Шевченка, який закликав зберегти рідні традиції, рідну мову, плекати любов до всього рідного, у найтяжчих хвилинах любити дорогу батьківщину і працювати для неї. На закінчення академії Михайло Рубінець, голова представництва ДЦ УНР на Бразилію, подякував за присутність, та сказав щоб молоді наслідувала словам Т. Шевченка.

Українська передача в
Бразилії

Недавно надійшли до нас вістки про успіхи української громади в місті Понта Гросса, провінція Парана. Із заходом Наталії Гучок, активної членкині української православної громади в Бразилії, заснована на радіо Віла Вея українська радіопередача. Це вдалося після довгих років старань, і за співпраці Миколи і Тириси Стрішні. Українська радіопередача почала своєю працею в неділю, 2-го квітня ц.р. Н. Гучок, яка провадить цю програму, кожної неділі, передає для своїх слухачів українські пісні та інформації із українського життя в діаспорі, інформують бразилійську спільноту про українські справи.

Вона сподівається, що з появою такої програми зросте зацікавлення серед нашої молоді до праці в громад. Вона часто нам згадує, як прибули перші емігранти до цього міста і як заснували український дім, театр, хор, та як часто відбували академії, концерти, сходили. А тепер із жальом розповідає про сьогоднішній стан діяльності нашої громади. І за місяць появи програми багато наших людей спричинились підтримувати її, особливо із міста Куритиби, які вислали свої платівки, газети із ЗСА і Канади.

Такі радіопередачі з Бразилії існують в містах Уніон да Віторія, Мандітіба та тепер в Понта Гросса.

Корнелій Шмулик

Пресовий Фонд „Свободи“

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи“ дитячого журналу „Веселка“ та підтверджуємо з подякою внеску одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 13.

о. В. Прийма, Франція	100.00	Г. Харамбура, Рочестер	5.00
М. Чорнольський, Ст. Катаринос	82.00	М. Суський, Форест Гіллс	3.57
С. Фаберовський, Помпано Біч	50.00	М. Слук, Рочестер	3.00
Я. Олірчук, Кінгстон	30.00	А. Івасишин, Фліншінг	2.00
В. Федуняк, Голлівуд	27.25	В. Ткачук, Філадельфія	1.76
д-р В. Боднар, Парма	25.00		
д-р І. Скрипчук, Брентфорд	25.00		
А. Карпінський, Ванкувер	24.66		
Р. Підзамецький, Торонто	20.00		
Ксенія Снілик, Вудленд Гіллс	20.00		
О. Гладкий, Ньюарк	18.19		
М. Пилипчук, Норт Берген	15.44		
В. Левіцька, Нью-Йорк	11.06		
М. Шумський, Торонто	10.86		
М. Босий, Чикаго	10.00		
В. Будковський, Канада	10.00		
М. Ковальчук, Мямі Біч	10.00		
А. Маркович, Кліфтон	10.00		
А. Політило, Шорт Гіллс	10.00		
С. Процишин, Ля Саль	10.00		
І. Радь, Балтимор	10.00		
М. Кінаш, Дітройт	8.35		
В. Дембич, Відл. 445	8.00		
І. Ротко, Когова	6.00		
І. Геч, Ля Саль	5.00		
В. Жуковець, Юніон Сіті	5.00		
д-р Б. Куропас, Гікори	5.00		
Р. Марушак, Чикаго	5.00		
М. Масляк, Лейквуд	5.00		
М. Нечепоренко, Джефферсон	5.00		
С. Панчишин, Кергонксон	5.00		
Гр. Петрина, Геммонд	5.00		

СВЯТА КОМПАНІЯ
26 First Avenue
Tel: (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ
ВИДАННЯ одержите в АРЦІ

● ДО ВИПАДКУ ●
Мешкання до винайму
для однієї або двох осіб, 3 кімнати, кухня і ланчівна, з опаленням, електрикою і теплою водою, спокійно і чисто околиці, Моррістон, Н. Дж.
Тел.: (201) 538-7192

● FURNERAL DIRECTORS ●
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕ